

8. Литньова Т. В. Трансформація цілей навчання іноземної мови в Україні в контексті європейських освітніх тенденцій [Електронний ресурс] / Т. В. Литньова, О. В. Разінкіна // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2012. – Вип. 66. – С. 93–96. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2012_66_22.

9. Осіпчук Н. В. Методи навчання іноземних мов у вищих технічних навчальних закладах України другої половини ХХ – початку ХХІ століття / Н. В. Осіпчук // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2012. – Вип. 5. – С. 11–15.

10. Постанова Верховної Ради України «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні» від 03.04.2003 № 699-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 30. – С. 260. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/699-15>.

11. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту» від 03.06.1999 № 956 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/956-99-%D0%BF>.

12. Рябченко В. І. Актуалізація проблеми компетентності з позиції її вимірності [Електронний ресурс] / В. І. Рябченко. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/>.

13. Скалій Л. І. Використання технологій у формуванні професійної компетенції майбутніх учителів / Л. І. Скалій // Іноземні мови. – 2003. – № 4. – С. 5–9.

14. Сучасні технології навчання іноземного спілкування / С. Ю. Ніколаєва, Г. А. Гринюк, О. Б. Метьюлкіна та ін. – К. : Ленвіт, 1997. – 95 с.

15. Тишакова Л. Т. Професійна підготовка майбутнього вчителя іноземної мови в контексті компетентнісного підходу [Електронний ресурс] / Л. Т. Тишакова // Вісник Луганського національного університету імені Т. Г. Шевченка. – 2009. – № 7 (170). – Ч. 2. – Режим доступу : <http://www.stationline.org.ua/pedagog/104/18635-profesijna-pidgotovka-majbutngo-vchitelya-inozemno%D1%97-movi-v-konteksti-kompetentnisnogo-pidxodu.html>. – (Серія «Педагогічні науки»).

Дата надходження до редакції: 11.05.2016 р.

УДК 378.12:37.013.73

Ірина ПОПКО,
старший викладач
кафедри іноземних мов та технічного перекладу
Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності

ОРГАНІЗАЦІЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ В ШКОЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЖАНДАРМЕРІЇ М. РОШФОР (ФРАНЦІЯ)

Стаття покликана ознайомити з роботою та організацією національного навчального центру з вивчення іноземних мов і стажування іноземних жандармів і працівників із галузі цивільної безпеки, що базується на території національної школи жандармерії французького міста Рошфор. Автор пропонує до розгляду й аналізує різнопланові завдання і методи навчання в центрі мовної та педагогічної підготовки національної школи жандармерії.

Ключові слова: національний навчальний центр із вивчення іноземних мов, мовна політика жандармерії, інтернаціональні місії, військовий сертифікат з іноземної мови, педагогічно-лінгвістичне стажування.

Стаття ознакоMIT с роботою та організацією національного учебного центра по изучению иностранных языков и стажировки иностранных жандармов и сотрудников в области гражданской безопасности, базирующегося на территории национальной школы жандармерии французского города Рошфор. Автор предлагает к рассмотрению и анализирует разноплановые задачи и методы обучения, в центре языковой и педагогической подготовки национальной школы жандармерии.

Ключевые слова: национальный учебный центр по изучению иностранных языков, языковая политика жандармерии, интернациональные миссии, военный сертификат по иностранному языку, педагогическо-лингвистическая стажировка.

The article aims to introduce the national training center work and organization for the foreign languages study as well as the police and foreign workers training of in the field of civil security based at the National Gendarmerie School Rochefort, the French Republic. The author analyzes and proposes to consider diverse objectives and teaching methods, in the center of language and pedagogical training of national gendarmerie school.

Key words: national training center for the study of foreign languages, language policy gendarmerie, international mission, a military certificate with a foreign language, educational and linguistic training.

Постановка проблеми. Європейська спільнота становить єдину структуру, що складається зі значної кількості країн, національностей, культур і мовних груп та базується на взаємному визнанні народів, що мають різну історію, але спільне майбутнє, і які

гуртуються навколо рівноправного обміну ідеями й традиціями. Чільне місце у розбудові Європейського Союзу займає ефективне спілкування та якісне порозуміння у цій структурі. Вивчення і застосування на практиці різних мов спонукає членів даного об'єднання до позитивного сприйняття інших людей, їх культури, світобачення, що являє собою основні характеристики у світі, якому загрожує расизм і ксенофобія.

Беручи до уваги феномен глобалізації, соціальні мережі, різноманітність культур, а також досить нестійку політичну та економічну ситуацію, що сьогодні мають місце в нашому суспільстві, не виникає жодного сумніву щодо нагальності проблеми вивчення другої або третьої іноземної мови. З огляду на такі виклики сьогодення зростає кількість організацій, що пропонують свої послуги з вивчення іноземних мов. Білінгвізм у сучасному суспільстві є необхідністю, а мультилінгвізм стає вагомим козирем сучасного фахівця з будь-якої галузі. Для того, щоб порозумітися з людьми, які оточують нас у мультикультурному соціумі, мова є найпершим і найкращим засобом для обміну, взаєморозуміння, надання допомоги в складних ситуаціях та побудові досконалого суспільства.

Аналіз наукових досліджень та публікацій.

Концептуальні положення та науково-методичні засади мовної політики наведені у документах Єврокомісії щодо цієї політики. Зростання значущості мовної політики внесло зміни й у структуру Єврокомісії. Якщо раніше ця політика була у сфері відповідальності Комісара ЄС з освіти, тренінгів, культури та мультилінгвізму, то з 1 січня 2007 р. створено окрему посаду – Комісар ЄС з мультилінгвізму, яка з 2010 р. вже звучить, як Комісар ЄС з освіти, культури, мультилінгвізму та молоді.

Певним аспектам змісту, завдань, форм та методів формування мовної культури європейського простору приділяли увагу Н. Пелагеша, Ю. Таран, С. Сур'ян, О. Полтораков, Т. Стародуб, Н. Наринський. Серед іноземних науковців, які вивчали означену проблему, варто виокремити Ф. Пфетча, Д. Фоссума, Г. Русконі, К. Барнетта, А. Фейвела, Г. Васіка, Р. Луна-Арокас, В. Джеромі, К. Ворд, К. Янга, Д. Лайт, Д. Ольсен, М. Біфулко, І. Баше, Е. Еріксена, Р. Холла, А. Уелша.

Мета статті – ознайомити з організацією та методикою вивчення іноземних мов на прикладі національного навчального центру з вивчення іноземних мов і стажування іноземних жандармів міста Рошфор (Республіка Франція) з наступним залученням їх до інтернаціональних місій у гарячих точках світу.

Виклад основного матеріалу. Національний навчальний центр із вивчення іноземних мов і стажування іноземних жандармів (*Le centre national de formation aux langues et à l'international de la gendarmerie CNFLIG*), що базується на території національної школи жандармерії міста Рошфор (Французька Республіка, Морська Шаранта) був створений 1 липня 2007 р. Основні мови європейського простору, а також арабська мова країн Магрибу, вивчаються у формі різних модулів, залежно від мети навчання. Відповідно до потреб деякі курси проводяться англійською, зокрема у ході підготовки кадрів для місій ООН в англофонних країнах.

Першочерговим завданням центру є впровадження в життя національного плану мовної політики жандармерії і підготовки кадрів, які покликані брати участь у різноманітних зовнішніх місіях інтернаціональної жандармерії. На відміну від поліції, французькі жандарми мають право брати участь в інтернаціональних місіях.

Мовна політика жандармерії базується на трьох основних принципах:

1. Вимоги територій з огляду на:

- інтеграцію Франції у Шенгенську зону, що характеризується масовими і постійними потоками через її географічне розташування і туристичну привабливість;

- важливість прикордонного району, через який проходять ці потоки;

- різноманітність населення.

2. Представництво жандармерії національних структурах з можливістю участі в інтернаціональних акціях, а також в інтернаціональних організаціях, зокрема Європейському Союзу.

3. Участь жандармерії в операціях поза метрополією

полягає у профілактиці та регулюванні кризових ситуацій.

Філософія вивчення іноземних мов у жандармерії опирається на дві основні ідеї:

- особисті й добровільні зобов'язання кожного військового з відповідним контролем закладу з метою отримання базових мовних знань;

- підтримка для забезпечення конкретних потреб і особливих завдань учасників.

Мета вивчення мов передбачає наступні умови:

- набуття і підтримка необхідних мовних навичок з метою безпеки територій і контролю над потоками;

- вивчення англійської мови – необхідна вимога для військових;

- підтримка та розвиток рідкісних мовних навичок;

- полегшення процесу інтеграції жандармів в інтернаціональні структури, зокрема при проведенні зовнішніх операцій;

- супровід перепідготовки кадрів.

Секція викладання мови мовного навчального центру (*section enseignement des langues (SEL) du CNFLIG*) включає п'ять відділень (англійське, німецьке, арабське, іспанське, італійське) та два спільні навчально-лінгвістичні центри (франко-італійський – у Турині (Італія) і франко-німецький – у місті Лар (Німеччина)).

Викладання мови здійснюється таким чином: частково дистанційно, для отримання лінгвістичних базових знань і підготовки до різноманітних мовних конкурсів та іспитів, а частково – традиційно з метою підвищення професійного та кар'єрного рівнів, підготовки кадрів для посольств, навчання операторів для оперативно-пошукових центрів жандармерії та національної поліції.

Визначення рівня мовної підготовки полягає у розробці, редагуванні та перевірці усних і письмових іспитів відповідно до трьох рівнів військових сертифікатів жандармерії з іноземних мов (*certificats militaires de langues étrangères gendarmerie (CMLEG)*), а також різноманітних конкурсів та тестів для офіцерів і молодшого складу. Мовна підготовка традиційно завершується іспитом, який у подальшому допомагає отримати Військовий серти-

фікат з іноземної мови (*Certificat militaire de langues étrangères gendarmerie (CMLEG)*).

Мовна секція навчального центру національної жандармерії міста Рошфор здійснює переклади юридичного спрямування, історичних буклетів для музеїв жандармерії, презентаційних відеокліпів.

Крім цих мовних секцій, на базі центру національної жандармерії міста Рошфор створено інтернаціональні курси французької мови, які приймають на довготривалі та короткотривалі навчання викладачів-стажерів із різних країн. Довготривалий навчальний курс складає чотири місяці, короткотривалий – один місяць.

Із початку створення інтернаціональних курсів навчання пройшли представники більше ніж 121 національності з метою підвищення професійного рівня викладання французької мови як іноземної, набуття базових знань із французької мови для жандармів інших країн із метою участі в миротворчих операціях у країнах із високим рівнем терористичної загрози та під час військових дій.

Щороку педагогічно-лінгвістичне стажування проходять військові та цивільні викладачі французької мови, яка вивчається як іноземна, з військових навчальних закладів або закладів цивільної безпеки різних країн.

Навчання для викладачів французької мови включає два етапи. Перший етап – це навчальний курс, що триває чотири місяці, а другий – навчальний курс тривалістю один місяць. По закінченні першого етапу необхідно захистити диплом з усіх вивчених дисциплін, а також скласти іспит DELF/DALF в одному з лінгвістичних центрів Франції. Другий етап відбувається через два роки та фактично передбачає повторення матеріалу першого рівня, а також вивчення досвіду викладачів-стажерів.

Навчальні групи викладачів-стажерів формують із представників різних країн і континентів таким чином, щоб у кожній були представники не лише різних націй, а фахівці різного професійного рівня. Зокрема, у кожній групі мають бути викладачі з більшим та меншим досвідом роботи у викладацькій сфері, що допомагає учасникам активніше співпрацювати між собою, ділитися знаннями та навичками.

Упродовж першого етапу навчання на заняттях викладаються такі дисципліни, як країнознавство, фонетика, граматики, лексика, історія Франції, а також, починаючи із першого заняття, відбувається підготовка до складання іспитів DELF/DALF та військової справи.

Для викладання на заняттях матеріалу *форматори* (викладачі мовного центру) поєднують кілька різних методик (*Echo, Festival, Tout va bien, Campus, Taxi, Alter Ego, Belle Ville, Amis et Compagnie, Zenith, Soda ...*) залежно від результатів групи зі вступного тесту з французької мови, який проводиться на перших заняттях та охоплює усі види діяльності. Навчальний план передбачає проведення щодня трьох пар, тривалістю дві години кожна. Основними видами діяльності, на які форматори зазвичай спрямовують основну увагу, є рольові ігри, робота в парах та групах (3-4 особи). Завдання відзначаються різноманітністю та творчістю, що сприяє підвищенню комунікативного рівня стажерів, наприклад:

Робота в парах. Сформувати пари, кожна з яких отримувє малюнки неіснуючих приладів, які доречно буде використати в побуті.

Завдання. Розробити рекламну довідку з можливістю подальшого продажу означеного приладу в торговельній мережі. Переконати представників інших груп у користі цього продукту, простоті його використання та співвідношенні «ціна-якість».

Робота в групах. Визначити групи підозрюваних у скоєнні злочину. Слідство по чергово ведуть усі групи учасників, перебуваючи, таким чином, як у ролі підозрюваних, так і в ролі слідчих.

Завдання. Побудувати список основних запитань та своє власне алібі, яке забезпечить групі статус невинуватості.

Надзвичайно цікавими є завдання з написання римованих рядків або рядків у стилі японського ліричного вірша – хокку, що сприяють розвитку лексичного запасу та творчих здібностей слухачів. На заняттях із фонетики особливу увагу приділяють пісенному матеріалу, зокрема кожен з учасників розробляє та захищає перед колегами власні методичні розробки до обраної пісні, враховуючи лексичний, граматичний та країнознавчий матеріал. Відео- та аудіоматеріали є невід'ємними атрибутами на заняттях з країнознавства, історії, фонетики.

По закінченні курсу з кожного предмета всі без винятку стажери перед комісією, що складається з викладачів-форматорів та директора лінгвістичного центру міста Руан, захищають свої методичні розробки, а також проводять для своїх колег «Урок-зеро» або по-іншому нульовий урок із вивчення рідної мови. Означений урок проводиться виключно рідною мовою стажерів із використанням жестів та наочного матеріалу.

Висновки. Навчання мови у мовному середовищі – надзвичайно сильний мотивуючий елемент, що в найкоротші терміни допомагає вивчити або вдосконалити мовні компетенції та навички. Зважаючи на виклики сьогодення, негативні економічні та політичні прояви, вважаємо за доцільне залучати і мотивувати фахівців різних галузей до вивчення іноземної мови саме методом «занурення», тобто вивчення іноземної мови в мовному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Silvia COSTANZO et Linda VIGNAC La pédagogie interculturelle: revoir nos approches et définir les objectifs essentiels [Electronic resource] / Silvia COSTANZO et Linda VIGNAC // Actes 8e Congrès. – 2001. – Available from : http://www.unif/ipg/assets/files/ARICM_anifestations.
2. Cohen-Emerique M. La formation des enseignants : pour une approche interculturelle, dans La pluralité culturelle dans les systèmes éducatifs européens / Cohen-Emerique M. – Actes du colloque de Nancy, 1992. – janvier. – 120 p.
3. Barbier Jean-Marie, Wittorski Richard La formation des adultes, lieu de recompositions / Barbier Jean-Marie, Wittorski Richard // Revue française de pédagogie / Éditeur : E.N.S. Editions. – 2015/1 (n° 190). – 140 p.
4. Jean-Luc Bernaud, Dominique Guédon, Pascale Desrumaux Psychologie de la bienveillance professionnelle / Jean-Luc Bernaud, Dominique Guédon, Pascale Desrumaux // Concepts, modèles et dispositifs Collection: Psycho Sup-, / Éditeur: Dunod. – 2016. – 336 p.

5. Robert F. Mager, Decote G. Comment définir des objectifs pédagogiques / Robert F. Mager, Georges Decote // Center For Effective Performance, Psycho Sup-, / Éditeur: Dunod. – 2013. – 2 ème édition. – 144 p.

6. Commission Working Dokument. Report on the implementation of the Action Plan “Promoting language learning and linguistic diversity” [Electronic resource]. – Available from : http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/com554_en.pdf.

Дата надходження до редакції: 29.09.2016 р.

УДК 37.025

Наталія РОМАНИШИНА,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету

НОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ФЕНОМЕНУ КРЕАТИВНОСТІ

У рецензії на посібник Ольги Куцевол «Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія)» обґрунтовано, що автор запропонувала принципово новий підхід до викладання цієї нормативної навчальної дисципліни, яка передбачає спрямування освітнього потенціалу методичної системи підготовки студентів ВНЗ, майбутніх учителів української літератури, на розвиток їх творчих здібностей. О. Куцевол тлумачить креативність як своєрідну здатність до творчості, а введення у педагогічний процес інновацій розглядає як результат творчості.

Ключові слова: методична підготовка, учитель літератури, творчий стиль, креативна парадигма, інноваційна стратегія

В рецензії на учебное издание Ольги Куцевол «Методика преподавания украинской литературы (креативно-инновационная стратегия)» обосновано, что автор предложила принципиально новый подход к преподаванию одноименной нормативной учебной дисциплины, который предусматривает направление образовательного потенциала методической системы подготовки студентов вузов, будущих учителей украинской литературы, на развитие их творческих способностей. О. Куцевол определяет креативность как своеобразную предрасположенность к творчеству, а внедрение в педагогический процесс инноваций рассматривает как результат творчества.

Ключевые слова: методическая подготовка, учитель литературы, творческий стиль, креативная парадигма, инновационная стратегия.

In review of textbook by Olga Kutsevol «Methods of Teaching Ukrainian Literature (creative and innovative strategy)» is ascertained that the author suggests the fundamentally new approach to teaching the subject «Methods of Teaching Ukrainian Literature» – focus methodical training of future teachers of literature in higher school on development of personality professional creative qualities. It is experimentally ascertained that the creativity is the propensity for art activity and pedagogical innovations is the result of the creative work

Key words: methodical training, teacher of literature, creative style, innovative strategy.

Постановка проблеми. Важливу роль у процесі підготовки сучасного вчителя відіграють технології саморозвитку особистості, формування творчого стилю педагогічної діяльності. Адже в суспільстві утвердився погляд на педагога як творчу індивідуальність, а працю навчати і виховувати порівнюють із мистецтвом, називають «вищим типом творчості» (К. Ушинський). Однак викладання стає мистецтвом, якщо проектується й організовується не за шаблоном; якщо вчитель моделює зміст і способи впливу на учнів, але здатний імпровізувати, реагує на прояви нерозуміння, байдужості; вміє зацікавити, захопити своїм предметом; мотивований на безперервний творчий саморозвиток, самоактуалізацію. Тому є потреба в обґрунтуванні теоретичного і практичного забезпечення розвитку креативності студентів ВНЗ, майбутніх учителів української літератури, у процесі опанування нормативної навчальної дисципліни «Методика викладання української літератури»; узгодженні мети, змісту, методів, засобів, форм навчання насамперед із гуманітарною та особистісною парадигмами освітнього процесу, з урахуванням методологічних засад креатології, креагогії, креасофії, педагогічної інноватики.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. У роботі автор спирається на дослідження з теорії творчості, праці, в яких визначено філософські, психологічні особливості творчої діяльності, розвитку творчих здібностей, креативності (Ф. Баррона, Р. Бернса, І. Беха, Д. Богоявленської, М. Воллаха, Г. Оллпорта, К. Роджерса, Е. Фромма, А. Хуторського, Д. Чернілевського та ін.); формування особистості творчого вчителя (А. Алексюка, С. Архангельського, М. Євтуха, І. Зязюна, Н. Кузьміної, Н. Нічкало, О. Пехоти, О. Савченко, С. Сисєвої та ін.); дисертації, автори яких запропонували нові моделі підготовки студентів до професійно-педагогічної роботи на етапі інтеграції України до Європейського освітнього простору (О. Акімової, Н. Білоус, І. Волошук, В. Іванової, Л. Кекух, З. Левчук, Л. Таланової, Н. Устинової, В. Хомич, В. Шинкаренко та ін.).